

Соціально-економічне становище Кіровоградської області за січень–квітень 2013 року

Промисловість

У квітні 2013р. промислове виробництво збільшилося порівняно з попереднім місяцем на 13%, квітнем 2012р. – на 40,9%. За підсумками 4 місяців 2013р. приріст виробництва у промисловості становив 20,5%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** у січні–квітні 2013р. обсяг виробництва продукції зріс на 34,3%, у т.ч. у добуванні каменю, піску та глини – в 1,9 рази.

На підприємствах **переробної промисловості** у січні–квітні 2013р. проти січня–квітня попереднього року приріст виробництва становив 20,5%.

У *виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів* випуск промислової продукції порівняно з січнем–квітнем 2012р. збільшився на 37,7%, у т.ч. у виробництві напоїв – на 49,3%, олії та тваринних жирів – на 39,6%, продуктів борошномельно-круп'яної промисловості – на 19,5%, молочних продуктів – на 17,7%, хліба, хлібобулочних і борошняних виробів – на 2,2%.

Зросло виробництво олії соняшникової нерафінованої та її фракцій, крім фракцій із зміненним хімічним складом на 112,8 тис.т, борошна – на 4807 т, виробів кондитерських цукрових, що не містять какао – на 833 т, м'яса свиней свіжого чи охолодженого – на 230 т, м'яса великої рогатої худоби свіжого чи охолодженого – на 179 т, виробів ковбасних – на 75 т, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, слойоних, рулетів з маком, рогаликів тощо) – на 75 т, сирів жирних – на 29 т, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 16 т, оселедців солоних – на 5 т.

У *текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів* за підсумками січня–квітня 2013р. випуск продукції збільшився на 11,1%, у т.ч. виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – у 2,3 рази, виробництві одягу – на 13,9%.

У *металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування* випуск продукції порівняно з січнем–квітнем 2012р. збільшився на 2,4%.

На підприємствах з **постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** приріст виробництва у січні–квітні 2013р. становив 7,9%. У *виробництві хімічних речовин і хімічної продукції* індекс промислової продукції у січні–квітні 2013р. становив 98,2%, *гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції* – 97,3%, на підприємствах з *виготовлення виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічної діяльності* – 95,2%, *машинобудуванні* – 83%.

Сільське господарство

У січні–квітні 2013р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з відповідним періодом 2012р. по області склав 100%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 99%, у господарствах населення – 100,4%.

Проведення весняно-польових робіт. Станом на 3 травня 2013р. усіма категоріями господарств області ярі культури (з урахуванням пересіву по загиблих

озимих і багаторічних травах) посіяно на площі 659,7 тис. га, що на 16,9% більше ніж на 3 травня 2012р., у т.ч. по ярому клину – на площі 658 тис.га (на 22,3% більше). Площі посівів ярих культур зросли у сільськогосподарських підприємствах 16 районів, значно – Вільшанського (в 2,2 раза), Голованівського (в 2,1 раза), Новоархангельського (в 1,6 раза), Новоукраїнського та Олександрівського (в 1,5 раза) районів.

Зернові та зернобобові культури (без кукурудзи) по ярому клину в усіх категоріях господарств посіяно на площі 99,7 тис.га, що на 17,1% менше порівняно з відповідною датою 2012р., з них ячменю – 85,1 тис.га (на 18,1% менше).

Порівняно з 3 травня 2012р. посіяно більше кукурудзи на зерно – на 76,9 тис.га та соняшнику на зерно – на 68,6 тис.га (в 1,5 раза) відповідно. Менше ніж торік посіяно цукрових буряків (фабричних) – на 10,8 тис.га (у 2,3 раза), сої – на 3,1 тис.га (на 6,8%), кользи (ріпаку ярого) – на 254 га (на 39,6%), посаджено картоплі – на 1,1 тис.га (на 2,6%), овочів – на 3,2 тис.га (на 21,1%).

У структурі ярого клину зернові та зернобобові культури (без кукурудзи) становлять 15,2% (торік – 22,3%), кукурудза на зерно – 36,1% (29,9%), соняшник на зерно – 29,9% (23,8%), цукрові буряки (фабричні) – 1,3% (3,5%), картопля та овочі – 8% (10,6%) посіяних площ.

За інформацією сільськогосподарських підприємств (крім малих) із 343,4 тис.га озимих на зерно і зелений корм, посіяних восени 2012р., у зимовий та весняний період загинуло 4,9 тис.га (1,4% до посіяного), у т.ч. озимих на зерно – 2,7 тис.га (0,9%).

Тваринництво. Виробництво м'яса господарствами усіх категорій у січні–квітні 2013р. склало 22,1 тис.т. і залишилось на рівні відповідного періоду минулого року. У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) частка свиней становила 76,5% (у січні–квітні 2012р. – 78,3%), великої рогатої худоби – 20,8% (19%), птиці всіх видів – 2,2% (2,3%).

Обсяг вирощування худоби та птиці в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) у січні–квітні 2013р. становив 6728 т, що на 6,6% більше ніж у відповідному періоді 2012р., у т.ч. великої рогатої худоби – 1200 т (на 2% менше), свиней – 5325,2 т (на 7,6% більше), птиці – 165,7 т (у 1,7 раза більше). Співвідношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації тварин на забій становило 106,2% (у січні–квітні 2012р. – 112,3%). Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі зменшились на 1,6% та становили 443 г, свиней – зросли на 9,7% (386 г).

Загальні обсяги виробництва м'яса (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі) у січні–квітні 2013р. збільшилися порівняно з січнем–квітнем 2012р. у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 13 районів, значно – Вільшанського (в 2,5 раза), Світловодського (в 2 рази), Петрівського та Устинівського (в 1,5 раза) районів.

У січні–квітні 2013р. виробництво молока в усіх категоріях господарств порівняно з січнем–квітнем 2012р. зменшилося на 3,4% і склало 85,8 тис.т, у т.ч. сільськогосподарських підприємствах – на 4,9% (13,5 тис.т), господарствах населення – на 3,1% (72,3 тис.т).

Збільшилося виробництво молока в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 10 районів області, найсуттєвіше – Онуфріївського (на 18,3%),

Світловодського (на 16,8%), Олександрійського (на 15,1%) та Голованівського (на 13,6%) районів.

Порівняно з січнем–квітнем 2012р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) надій молока від однієї корови (по середньому поголів'ю) зменшився на 1 кг (на 0,1%) і становив 1330 кг. Значно вища середньообласного рівня продуктивність корів у сільськогосподарських підприємствах Новгородківського (1987 кг), Олександрійського (1788 кг), Вільшанського (1695 кг), Олександрівського (1572 кг), найнижча – Новоархангельського (529 кг), Маловисківського (698 кг), Компаніївського (787 кг) районів.

Виробництво яєць в усіх категоріях господарств у січні–квітні 2013р. порівняно з січнем–квітнем 2012р. зменшилося на 3,9% і склало 160,6 млн.шт., у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – на 13,2% (68,9 млн.шт.), господарствах населення – зросло на 4,4% (91,7 млн.шт.).

Обсяги виробництва яєць порівняно з січнем–квітнем 2012р. збільшили сільськогосподарські підприємства (крім малих) 7 районів області з 11, які займалися цим видом діяльності, найсуттєвіше – Ульяновського (в 4,4 раза), Гайворонського (в 4,1 раза), Устинівського (в 2,5 раза), Олександрівського (в 1,5 раза).

Несучість курей-несучок у січні–квітні 2013р. становила 112 яєць і залишилась на рівні відповідного періоду 2012р. Найвищих показників досягнуто сільськогосподарськими підприємствами Кіровоградського району (112 шт.).

У господарствах усіх категорій чисельність поголів'я великої рогатої худоби становила 156,5 тис. голів (на 3,6% більше, ніж на 1 травня 2012р.), у т.ч. корів – 67,1 тис. голів (на 1,3% менше), свиней – 278,2 тис. голів (на 1,8% менше), овець та кіз – 62 тис. голів (на 1,5% більше), птиці – 4192,6 тис. голів (на 1,9% менше).

У сільськогосподарських підприємствах (крім малих) порівняно з показниками на 1 травня 2012р. зменшилося поголів'я великої рогатої худоби на 0,7%, у т.ч. корів – на 3,5%, свиней – на 1,3%, овець та кіз – на 1,1%, поголів'я птиці – на 15,4%.

На початок травня 2013р. населенням утримувалось 78,7% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби (на 1 травня 2012р. – 77,8%), у т.ч. корів – 83% (82,6%), свиней – 53,7% (53,8%), овець і кіз – 86,8% (86,4%), птиці всіх видів – 80,8% (77,7%).

Станом на 1 травня 2013р. в сільськогосподарських підприємствах області (крім малих) було в наявності кормів усіх видів 33,3 тис.т корм.од, що на 15,9% менше, ніж на 1 травня 2012р., в т.ч. концентрованих – 17,1 тис.т корм.од (на 10,1% менше). У розрахунку на 1 умовну голову великої худоби припадало по 4,1 ц корм.од кормів усіх видів, у т.ч. концентрованих – по 2,1 ц корм.од (на 1 травня 2012р. відповідно 4,7 ц та 2,2 ц корм.од).

Сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) за січень–квітень 2013р. отримано бюджетну тваринницьку дотацію за реалізовану продукцію у сумі 2230,5 тис.грн., у т.ч. за худобу – 290,6 тис.грн., за молоко – 1939,9 тис.грн.

Реалізація сільськогосподарської продукції. Загальний обсяг реалізованої аграрними підприємствами власно виробленої сільськогосподарської продукції у січні–квітні 2013р. порівняно з січнем–квітнем 2012р. зменшився на 16,6%, у т.ч. продукції рослинництва – на 18,4%, продукції тваринництва – збільшився на 1,6%.

Частка продукції рослинництва в загальній вартості реалізованої продукції склала 89,3%, тваринництва – 10,7% (у січні–квітні 2012р. відповідно 91,2% та 8,8%).

Порівняно з січнем–квітнем 2012р. збільшили обсяги реалізації худоби та птиці сільськогосподарські підприємства (крім малих) 15 районів, з них значно – Світловодського (в 2 рази), Вільшанського (в 1,8 рази), Компаніївського та Устинівського (в 1,6 рази), Долинського, Олександрівського та Петрівського (в 1,5 рази) районів.

Продаж молока та молочних продуктів збільшено сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) 7 районів, з них найсуттєвіше – Олександрівського (на 38,9%), Світловодського (на 35,1%) та Новоукраїнського (на 25,5%).

Продаж яєць збільшено підприємствами Ульяновського (в 5 разів), Новоукраїнського (в 2,2 рази) та Компаніївського (на 42,8%) районів із 10 районів, які займалися реалізацією яєць.

Середні ціни продажу аграрної продукції сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) у січні–квітні 2013р. порівняно з січнем–квітнем 2012р. зросли на 15,7%, у т.ч. на продукцію рослинництва – на 17,9%, на продукцію тваринництва – на 0,6%.

Наявність зерна та насіння соняшнику. На 1 травня 2013р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 405,8 тис.т зерна (в 1,8 рази менше проти 1 травня 2012р.), у т.ч. 140,2 тис.т пшениці (в 2,6 рази менше). Із загальної кількості зерна безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) зберігалось 235,1 тис.т зерна, у т.ч. 56,7 тис.т пшениці, 115,6 тис.т кукурудзи, 48,9 тис.т ячменю, 0,6 тис.т жита. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 170,7 тис.т зерна (в 2 рази менше), у т.ч. зернозберігаючі – 136,6 тис.т (в 2 рази менше).

Запаси насіння соняшнику становили 172 тис.т (в 1,8 рази менше порівняно з 1 травня 2012р.), з них безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) – 63,3 тис.т (в 1,5 рази менше), на підприємствах, що здійснюють його переробку та зберігання – 108,7 тис.т (в 2 рази менше).

Будівельна діяльність

У січні–квітні 2013р. підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 96,7 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–квітні п.р. порівняно з відповідним періодом 2012р. склав 82%.

За характером будівництва обсяги робіт розподілилися наступним чином: роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння склали 65,1% від загального обсягу, решта – з капітального і поточного ремонту (28,2% та 6,7% відповідно).

За січень–березень 2013р. в області прийнято в експлуатацію 16,6 тис.м² загальної площі житла. Значну частину (97,2%) загального обсягу житла прийнято в експлуатацію в одноквартирних будинках, 2,8% – у будинках із двома й більше квартирами.

Обсяг прийнятого в експлуатацію житла за січень–березень 2013р. порівняно з відповідним періодом минулого року зменшився на 45,8%. Загальна площа житла, прийнятого в експлуатацію в одноквартирних будинках зменшилася на 37,3%, в будинках із двома й більше квартирами – на 89,3%.

Більше ніж у 2 рази зросли обсяги прийнятого житла у Новгородківському, Устинівському, Новоукраїнському та Онуфріївському районах. Водночас, скоротились більш ніж наполовину – у Голованівському, Олександрівському, Олександрійському, Долинському, Бобринецькому, Світловодському, Ульяновському, Знаменському та Новомиргородському районах.

Серед інших об'єктів соціальної сфери прийнято в експлуатацію скейтмайданчик площею 495 м² у м.Кіровограді.

У січні–березні 2013р. завершено будівництво й прийнято в експлуатацію ряд виробничих об'єктів і потужностей, серед яких місцеві трубопроводи для транспортування газу – 8,3 км, лінії електропередачі – 6,6 км, каналізаційні мережі – 0,3 км, потужності з виробництва клею, олії нерафінованої, елеватори, зернофуражні сховища тощо.

Транспорт і зв'язок

У січні–квітні 2013р. підприємствами транспорту перевезено 3256,2 тис.т вантажів, що на 1,6% більше ніж у січні–квітні 2012р., вантажооборот зменшився на 9,3% і склав 8881 млн.ткм.

Залізницею у січні–квітні п.р. перевезено 2104,5 тис.т вантажів, що на 11,4% більше ніж у січні–квітні 2012р. Збільшилося відправлення основних номенклатурних груп вантажів: нафти і нафтопродуктів (у 4,1 раза), брухту чорних металів (у 1,8 раза), будівельних матеріалів (на 35,2%) та чорних металів (на 4,3%), разом з цим зменшилося – лісових вантажів (на 73,9%), зерна і продуктів перемолу (на 54,4%), кам'яного вугілля (на 45,5%). Вантажооборот залізничного транспорту в січні–квітні 2013р. склав 8679,8 млн.ткм, що на 9,5% менше ніж у січні–квітні 2012р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями) у січні–квітні 2013р. перевезено 1150,3 тис.т вантажів, що на 12,5% менше січня–квітня 2012р., вантажооборот зменшився на 0,4% і склав 200,7 млн.ткм.

На автомобільних шляхах та дорогах області скоєно 72 дорожньо-транспортні пригоди, що на 12,2% менше відповідного періоду 2012р., внаслідок чого загинуло 19 осіб (на 32,1% менше ніж у січня–квітня 2012р.) та поранено 84 особу (на 10,6% менше).

Авіаційним транспортом у січні–квітні 2013р. перевезено 1,4 тис.т вантажів, що у 1,5 раза більше ніж у січні–квітні 2012р., вантажооборот збільшився на 21,3% і склав 0,5 млн.ткм.

Всіма видами транспорту у січні–квітні 2013р. перевезено 31,1 млн. пасажирів, що на 5,8% більше ніж у січні–квітні 2012р., пасажирооборот збільшився на 7,8% і склав 448,6 млн.пас.км.

Серед міст і районів області наростили обсяги перевезення пасажирів 11 територій, пасажирооборот – 14 територій, знизили ці показники 11 та 9 територій відповідно.

У січні–березні 2013р. підприємствами–операторами зв'язку реалізовано послуг зв'язку на суму 106,7 млн.грн., що на 2,9% менше ніж у січні–березні 2012р.

Основну частка доходів отримана від реалізації послуг мобільного (48,9%), поштового (15,2%) та телефонного міського (15%) та комп'ютерного (9,5%) зв'язку.

За січень–березень п.р. обсяг реалізації послуг пошти та зв'язку населенню склав 74,8 млн.грн., що на 2,4% менше ніж у січні–березні 2012р. Частка доходів від надання послуг пошти та зв'язку населенню в їх загальному обсязі склала 70,1% проти 37,9% у січні–березні 2012р.

Зовнішня торгівля товарами

Обсяг **експорту товарів** за січень–березень 2013р. склав 400 млн.дол. США, імпорту – 56,9 млн.дол.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами 80 країн світу.

Обсяги експорту товарів до країн Америки становили 59,2% загального обсягу експорту, СНД – 14,2%, Європи – 11,7%, Азії – 12,3%, Африки – 2,5%.

Обсяги експортних операцій порівняно з січнем–березнем 2012р. збільшились до країн Америки у 545,5 раза, Азії – у 2,1 раза, Європи – у 1,5 раза, СНД – на 19,7%, проте зменшились до країн Африки на 42,2%.

У цілому область експортувала товари до 58 країн світу, серед яких найбільші обсяги поставок здійснювались до країн Америки – 236,7 млн.дол. За січень–березень п.р. серед найбільших партнерів-країн СНД зросли експортні поставки до Білорусі, серед країн ЄС – до Нідерландів, Польщі, Іспанії, серед інших країн – до Белізу, Туреччини, Китаю. Водночас, зменшилися поставки до Італії, Ізраїлю, Франції, Єгипту, Сирійської Арабської Республіки та Російської Федерації.

У січні–березні 2013р. з області було експортовано мінеральних продуктів на суму 240,6 млн.дол., жирів та олії тваринного або рослинного походження – на 79,1 млн.дол., готових харчових продуктів – на 33 млн.дол., машин, обладнання та механізмів – на 30 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 9,1 млн.дол.

Імпорт товарів здійснювався із 63 країн-партнерів. У січні–березні п.р. в область з країн СНД надійшло 16,9% усіх імпортованих товарів, з інших країн світу – 83,1%, у т.ч. з країн ЄС – 43,7% (у січні–березні 2012р. відповідно 8,5%, 91,5% та 46,6%).

Імпортні поставки порівняно з січнем–березнем 2012р. зросли з Білорусі, Китаю, Російської Федерації, США, скоротилися – з Індонезії, Малайзії, Казахстану, Чехії та Польщі.

У січні–березні 2013р. в область надійшло механічного та електричного обладнання на суму 18,2 млн.дол., засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів – на 12,9 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 5,6 млн.дол., продуктів тваринного походження – на 5,1 млн.дол., недорогоцінних металів та виробів з них – на 3,7 млн.дол.

У січні–березні 2013р. в економіку області іноземними інвесторами вкладено 4,4 млн.дол. **прямих інвестицій** (акціонерного капіталу), з них із країн Європейського Союзу надійшло 91,4% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій, з країн СНД – 0,5%, з інших країн світу – 8,1%.

Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), вкладених в економіку області, станом на 1 квітня 2013р. збільшився на 2,7% порівняно з початком 2013р. і склав 106,5 млн.дол. та в розрахунку на одну особу населення становив 107,3 дол.

Інвестори 31 країни світу вклали капітал в економіку області, серед яких провідні партнери: Кіпр (29,9 млн.дол.), Велика Британія (27,9 млн.дол.), Нідерланди (19,5 млн.дол.) та Російська Федерація (10,9 млн.дол.), що склало 82,9%

від загального обсягу прямих іноземних інвестицій. Інвесторами 17 країн Європейського Союзу внесено 77,9% загального обсягу інвестицій.

За видами економічної діяльності найбільші обсяги інвестицій унесені в підприємства промисловості – 46,9 млн.дол. (у т.ч. переробної – 28,4 млн.дол.), сільського господарства, лісового господарства та рибного господарства – 14,9 млн.дол., оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 14 млн.дол., організації, що здійснюють операції з нерухомим майном – 8,6 млн.дол., підприємства транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 7,9 млн.дол.

Наукова та науково-технічна діяльність

У січні–березні 2013р. виконували наукові та науково-технічні роботи 13 організацій (підприємств) області, що на 18,2% більше ніж у січні–березні 2012р. Частка організацій, що виконували дослідження і розробки у галузі технічних наук склала 61,5%, у сільськогосподарських – 30,8%, у педагогічних – 7,7%.

Загальний обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій у січні–березні п.р. склав 9,3 млн.грн. Основна частка (85,1%) припала на науково-технічні розробки (у січні–березні 2012р. – 84,5%).

Внутрішні витрати наукових організацій на виконання наукових та науково-технічних робіт склали 8,9 млн.грн., з яких 90,2%, від загальної суми, припадало на внутрішні поточні витрати, 9,8% – на капітальні вкладення. За рахунок коштів держбюджету внутрішні витрати склали 1,6 млн.грн.

Чисельність працівників основної діяльності склала 454 особи, з них 316 осіб (69,6%) працювало у підприємницькому секторі, 115 (25,3%) – державному, 23 (5,1%) – секторі вищої освіти. Науковою і науково-технічною діяльністю займалося 296 (65,2%) дослідників, 72 (15,9%) техніки, 55 (12,1%) осіб допоміжного персоналу та 31 (6,8%) інший працівник. Науковий ступінь доктора наук мали 3 особи, кандидата наук – 25 осіб.

Споживчий ринок

Оборот роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень–квітень 2013р. становив 4460,3 млн.грн., що на 14% більше обсягу січня–квітня попереднього року.

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за цей період склав 93% обсягу січня–квітня 2012р. і становив 83,7 млн.грн.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснювали діяльність з роздрібною торгівлі та ресторанного господарства, за січень–квітень 2013р. становив 2020,3 млн.грн., що у порівнянних цінах на 12% більше обсягу січня–квітня 2012р.

Реалізація послуг. За січень–квітень 2013р. підприємствами сфери нефінансових послуг реалізовано послуг на суму 1159,5 млн.грн.

У структурі обсягу реалізованих послуг значна частка припадала на послуги різних видів транспорту, складського господарства, пошти та кур'єрської діяльності (73,4%); інформації та телекомунікацій (11,5%); у сфері операцій з нерухомим майном (5,2%).

З основного виду діяльності реалізовано послуг на суму 1122 млн.грн., що становило 96,8% від загального обсягу реалізованих послуг.

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 13,2% від загального обсягу реалізованих послуг.

Податок на додану вартість за січень–квітень 2013р. становив 75,1 млн.грн., доходи від здавання в оренду власних приміщень – 7,1 млн.грн.

Обсяг реалізованих послуг у розрахунку на одного мешканця області у січні–квітні 2013р. склав 154,18 грн.

Ціни і тарифи

Індекс споживчих цін у квітні 2013р. порівняно з березнем 2013р. становив 99,6%, з початку року – 99,5%, (по Україні – 100% та 100,1% відповідно).

На споживчому ринку в квітні 2013р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої знизились на 0,6%. Значно (на 15,4%) подешевшали яйця. На 7–0,1% знизились ціни на сало, рибу та продукти з риби, сметану, рис, молоко, продукти переробки зернових, масло, м'ясо та м'ясопродукти, сир і м'який сир (творог), олію соняшникову, макаронні вироби, безалкогольні напої. Водночас, на 3,4% та 3,3% подорожчали фрукти та овочі. На 1,6–0,2% зросли ціни на цукор, маргарин, харчовий лід і морозиво, кисломолочна продукція, хліб та інші продукти харчування.

Зростання цін на алкогольні напої, тютюнові вироби на 1% зумовлено подорожчанням тютюнових виробів на 1,9% та алкогольних напоїв на 0,1%.

Підвищення цін у сфері охорони здоров'я на 4% відбулося за рахунок подорожчання послуг лікарень на 9,4%, амбулаторних послуг – на 1,9% та фармацевтичної продукції – на 1,6%.

Зростання цін на транспорт у цілому на 0,4% відбулося в основному за рахунок підвищенням вартості перевезень пасажирським залізничним і автодорожнім транспортом на 1% та 0,6% відповідно.

Разом з цим, на 4,8–0,3% знизились ціни на аудіотехніку, фотоапаратуру та обладнання для обробки інформації, побутову техніку, одяг і взуття, послуги зв'язку.

Доходи населення

За попередніми даними номінальні **доходи населення** області за 2012р. становили 25947 млн.грн., що на 10,7% більше ніж у 2011р. Частка доходів населення області у загальному їх обсязі по Україні склала 1,8%. Основними джерелами формування доходів населення області є заробітна плата (33,4% обсягу доходів) та соціальні допомоги (25,2%).

Наявний дохід, який може бути використаний населенням на придбання товарів та послуг, збільшився на 14%, а реальний наявний, визначений з урахуванням цінового фактору – на 9%.

Наявний дохід у розрахунку на одну особу в 2012р. становив 19741,7 грн., що на 9,4% більше ніж у 2011р.

Витрати населення у 2012 році становили 22642 млн.грн., з них 92,1% – на придбання товарів та послуг.

У січні–березні 2013р. розмір **середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників (по підприємствах, установах, організаціях та їхніх

відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) становив 2395 грн., що на 8,1% вище відповідного показника 2012 року.

Рівень заробітної плати в області становив 77,8% середнього рівня в Україні (3080 грн.).

В економіці області залишається значною диференціація рівня оплати праці серед видів економічної діяльності. Найвищий рівень оплати праці в січні–березні 2013р. спостерігався у працівників транспорту, складського господарства, металургійного виробництва, добувної промисловості і розробленні кар'єрів, фінансової та страхової діяльності, де заробітна плата працівників перевищила середній показник по області в 1,4–1,6 раза.

У сфері інформацій та телекомунікацій, освіті, сфері надання інших послуг, функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів, сфері операцій з нерухомим майном, будівництві, сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, мистецтва, спорту, розваг та відпочинку, сільському господарстві, поштової та кур'єрській діяльності, сфері тимчасового розміщування й організації харчування, рибному господарстві розмір заробітної плати працівників на 2,8–60,4% нижчий від середнього по області.

У січні–березні 2013р. порівняно з січнем–березнем 2012р. спостерігалось збільшення **реальної заробітної плати найманих працівників** на 9,9% (у січні–березні 2012р. порівняно з січнем–березнем 2011р. – на 15,8%).

Загальна сума несплаченої заробітної плати (без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців) впродовж січня–березня 2013р. зменшилась на 9,3% і на 1 квітня 2013р. становила 36 млн.грн.

Обсяг несплаченої заробітної плати на початок квітня 2013р. становив 7,2% фонду оплати праці, нарахованого за березень п.р.

Сума боргу перед працівниками економічно активних підприємств упродовж січня–березня 2013р. зменшилась на 16,7% або на 1,7 млн.грн. і на 1 квітня 2013р. становила 8,5 млн.грн. або 23,7% від загальної суми боргу.

З кожних 100 гривень, несплачених економічно активними підприємствами, 47 гривень заборгували своїм працівникам підприємства транспорту, складського господарства та 44 гривні – підприємства промисловості.

Упродовж січня–березня 2013р. кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату, зменшилась на 26,9% і на 1 квітня 2013р. становила 1,8 тис. осіб або 0,9% від загальної кількості штатних працівників. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому по 4,8 тис.грн., що в 1,9 раза більше розміру середньої заробітної плати, нарахованої штатному працівникові за березень 2013р.

Заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок коштів державного бюджету на 1 квітня 2013р. становила 2,7 тис.грн.

Сума заборгованості з виплат працівникам у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності впродовж січня–березня 2013р. зменшилась на 79,2% і на 1 квітня 2013р. становила 95,1 тис.грн.

Сума несплаченої заробітної плати працівникам підприємств-банкрутів упродовж січня–березня 2013р. зменшилась на 6,7% і на початок квітня 2013р.

становила 26,6 млн.грн. Серед міст та районів найбільша питома вага боргу цих підприємств припадала на м.Олександрію (70,6%).

На підприємствах, які призупинили виробничо-господарську діяльність у 2010–2012рр. (економічно неактивні), сума боргу із виплати заробітної плати не змінилася і на 1 квітня 2013р. становила 953,1 тис.грн.

У січні–березні 2013р. за **субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії звернулося 17052 сім'ї**, з них у міській місцевості – 7692, сільській – 9360 сімей.

Призначені субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 15146 сім'ям, що становило 88,8% загальної кількості сімей, які звернулися за наданням субсидій, з них у міській місцевості – 7429 сім'ям, сільській місцевості – 7717 сім'ям.

Загальна сума призначених місячних субсидій у січні–березні 2013р. склала 508,5 тис.грн., при цьому в міській місцевості – 426,3 тис.грн., сільській місцевості – 82,2 тис.грн. Середній розмір призначеної місячної субсидії на одну сім'ю у березні 2013р. становив 20,7 грн. (у лютому 2013р. – 22,3 грн.).

Організаціям, що надавали послуги, в січні–березні 2013р. нараховано коштів у сумі 20084,8 тис.грн., перераховано – 19503,7 тис.грн. (93,8% суми отриманих населенням субсидій).

У березні 2013р. отримали субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 10,5% загальної кількості сімей області.

За призначенням **субсидій готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива** у січні–березні 2013р. звернулося 15206 сімей, у т.ч. в міській місцевості – 5774, сільській – 9432 сім'ї.

Призначено субсидії 13109 сім'ям (86,2% з числа тих, які звернулися), в т.ч. 5499 сім'ям у міській місцевості та 7610 сім'ям у сільській місцевості. Загальна сума призначених субсидій готівкою становила 10686,7 тис.грн., у міській місцевості цей показник склав 5035 тис.грн., сільській – 5651,7 тис.грн.

Середній розмір призначеної субсидії готівкою на одну сім'ю у березні 2013р. становив 766,5 грн. (у лютому 2013р. – 805,8 грн.).

Субсидії готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива в січні–березні 2013р. отримали 2227 сімей на суму 1980 тис.грн. Заборгованість бюджетів із виплати субсидій населенню готівкою на 1 квітня 2013р. становила 8986,6 тис.грн.

У січні–березні 2013р. **населенню нараховано плату за житлово-комунальні послуги** в сумі 203,4 млн.грн. Сплачено, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 185 млн.грн., що становило 91% нарахованих до сплати сум.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг станом на 1 квітня 2013р. склала 157 млн.грн., термін якої у березні становив 2,3 місяця.

У березні 2013р. мали борг за 3 місяці та більше: за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 25,5% власників особових рахунків, з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 21,9%, газопостачання – 15,6%, вивезення побутових відходів – 10,5%, централізоване водопостачання та водовідведення – 10,1%.

Населенням області у березні 2013р. сплачено за спожиту електроенергію 22,2 млн.грн. Заборгованість населення з оплати електроенергії на початок квітня 2013р. становила 8 млн.грн.

Ринок праці

За даними обласної служби зайнятості на обліку цієї установи на кінець квітня 2013р. перебувало 17,5 тис. безробітних громадян області, що на 14,8% менше ніж на кінець березня. Допомогу по безробіттю отримували 73,9% осіб, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області на кінець квітня 2013р. становив 2,95% населення працездатного віку, у сільській місцевості – 3,50%, у міських поселеннях – 2,64%.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених підприємствами, установами й організаціями до служби зайнятості, на кінець квітня 2013р. становила 1,6 тис. проти 1,9 тис. на кінець березня 2013р. (на кінець квітня 2012р. – 1,5 тис.).

Навантаження зареєстрованих безробітних на одне вільне робоче місце (вакантну посаду) не змінилося та на кінець квітня 2013р. становило 11 осіб.

За сприяння державної служби зайнятості в квітні п.р. було працевлаштовано 4 тис. осіб проти 2,4 тис. осіб у березні.

Серед працевлаштованих безробітних у квітні 29,4% становили жінки, 33,2% – молодь у віці до 35 років.

Частка працевлаштованих порівняно з березнем п.р. зросла на 7,5 в.п. та в квітні становила 17,3% громадян, які мали статус зареєстрованого безробітного в цьому місяці.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю впродовж квітня п.р., становила 16,5 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 991 грн., що дорівнює 86,4% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (1147 грн.).

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення області на 1 квітня 2013р., за оцінкою становила 993,3 тис. осіб.

За січень–березень 2013р. чисельність населення скоротилася на 1879 осіб, що в розрахунку на 1000 наявного населення становило 7,7 особи. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного (1824 особи) та міграційного скорочення населення (55 осіб).

Порівняно з січнем–березнем 2012р. обсяг природного скорочення збільшився на 125 осіб (на 7,4%) або з 6,8 до 7,5 особи на 1000 наявного населення.

У січні–березні 2013р. **міграційне скорочення** населення становило 0,22 особи в розрахунку на 1000 наявного населення (у відповідному періоді 2012р. – 0,96 особи). Порівняно з січнем–березнем 2012р. кількість прибулих на постійне проживання в область зросла на 16% або з 10,99 до 12,94 особи, вибулих – на 8,4% або з 11,95 до 13,16 особи на 1000 наявного населення.

У міждержавній міграції 80,6% кількості прибулих в область становили іммігранти з країн СНД. Серед вибулих 57,6% виїхали до країн СНД, решта – до інших країн.

Охорона навколишнього природного середовища

У 2012р. у повітряний басейн області від стаціонарних джерел забруднення підприємств та організацій надійшло 16,8 тис.т забруднюючих речовин, що на 1,6 тис.т (на 10,5%) більше ніж у 2011р.

У середньому від діяльності одного підприємства у повітря надійшло 84,3 т забруднюючих речовин. У розрахунку на 1 км² припадає 682,3 кг викидів забруднюючих речовин, на одну особу – 16,8 кг.

У 2012р. в атмосферне повітря найбільше викинуто оксиду вуглецю (36,3%), речовин у вигляді суспендованих твердих частинок (26,8%) та сполук азоту (11,5%).

Із загальної кількості забруднюючих речовин викиди метану та оксиду азоту, які належать до парникових газів, становили відповідно 1,3 тис.т та 0,1 тис.т. Крім того, в атмосферу надійшло 910,5 тис.т діоксиду вуглецю, який також має парникову дію.

Основними забруднювачами довкілля області є підприємства переробної (60% загального обсягу викидів забруднюючих речовин) та добувної промисловості (13,8%), транспорту та зв'язку (13,2%).

Найбільший обсяг викидів забруднюючих речовин в області надійшов в атмосферне повітря м.Кіровограда (13,9%), Голованівського (46,5%), Світловодського (7,1%) та Гайворонського (6,7%) районів.

Протягом 2012р. витрати підприємств, організацій та установ області на охорону навколишнього природного середовища склали 67 млн.грн., з них витрати на охорону навколишнього природного середовища, пов'язані з експлуатацією та обслуговуванням засобів природоохоронного призначення склали 53,1 млн.грн. або 79,2%, інвестиції в основний капітал, направлені на будівництво і реконструкцію природоохоронних об'єктів, придбання обладнання для реалізації заходів екологічного спрямування – 13,9 млн.грн. або 20,8%.

Найбільша частка витрат на охорону навколишнього природного середовища здійснюється підприємствами, які займаються виробництвом та розподіленням електроенергії, газу та води (46,1% загального обсягу витрат), підприємствами переробної промисловості (23,1%) та які надають санітарні послуги, прибирають сміття та знищують відходи (11,9%).

Протягом 2012р. підприємствами, організаціями, установами області нараховано 4,1 млн.грн. екологічного податку, фактично сплачено – 4,3 млн.грн., що становило 105% загальної суми нарахованого податку (у 2011р. – 102,5%).

Головне управління статистики
у Кіровоградській області